

PROGRAM PROFILAKTYKI GIMNAJUM NR 16 W CZĘSTOCHOWIE

ROK SZKOLNY 2016/2017

Podstawa prawna:

- Rozporządzenie MEN z dnia 21.05.2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego, przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 nr 111 poz. 535 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002 r. Nr 147 poz. 1231),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii Dz.U. nr 179 z 2005 poz. 1485 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 r. poz. 532).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249).

1. Założenia ogólne Programu Profilaktyki Gimnazjum nr 16 w Częstochowie - cele programu.

Istotnym elementem działalności opiekuńczo – wychowawczej jest profilaktyka rozumiana jako proces wspomagania ucznia w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi osobowemu dziecka. Profilaktyka w szkole ma służyć eliminowaniu czynników destrukcyjnych oddziałujących na młodzież. Niewątpliwie do większej demoralizacji przyczyniły się zmiany społeczne, ekonomiczne cały proces transformacji ustrojowej. Zwiększa się liczba uczniów przejawiających dysfunkcje rozwojowe, uczniów ze specjalnymi potrzebami nie potrafiących rozwiązywać swoich problemów. Często poszukują wsparcia tylko u swoich rówieśników. Dlatego też szkoła jest środowiskiem, które dokona trafnej i rzetelnej diagnozy, udzieli wsparcia i pomocy w trudnych sytuacjach życiowych, szkolnych. Aby osiągnąć taki cel cała społeczność szkolna, musi wykształcić w sobie pewne umiejętności interpersonalne tak ważne w dorosłym życiu. Uczniowie muszą nauczyć się kontrolowania swojego zachowania, pokojowego rozwiązywania konfliktów, problemów, samodzielnego podejmowania decyzji, poczucia odpowiedzialności za siebie i innych oraz wybierania pozytywnych wzorów.

Opracowanie Programu Profilaktyki w Gimnazjum nr 16 w Częstochowie oparte jest na kilkuletnim funkcjonowaniu szkoły, doświadczeniu wszystkich nauczycieli, wychowawców, pedagoga, współpracy z pielęgniarką szkolną, rodzicami, oraz rzetelną diagnozą środowiska lokalnego. W oparciu o nasze doświadczenia ustaliliśmy najważniejsze zadania z zakresu profilaktyki dostosowując je do potrzeb tej szkoły. W oparciu o powyższe dane są one następujące:

- wspieranie uczniów z trudnościami w nauce, uczniów ze specjalnymi potrzebami – pokonywanie tych trudności,
- ochrona uczniów przed demoralizacją,
- ograniczenie zjawisk kradzieży na terenie szkoły,
- ochrona zdrowia uczniów i promowanie zachowań prozdrowotnych,
- tworzenie szkoły jako środowiska bezpiecznego dla uczniów,
- wspomaganie rozwoju osobowego ucznia.
- działania interwencyjne.

W Gimnazjum nr 16 realizowana będzie głównie profilaktyka uniwersalna, selektywna, wskazująca. W przypadku profilaktyki uniwersalnej będą to działania polegające na wspieraniu wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz

podejmowanie działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji o których mowa w § 1 ust.2. Profilaktyka selektywna dotyczy wspierania uczniów i wychowanków, którzy ze względu na trudną sytuację rodzinną, środowiskową, lub uwarunkowania biologiczne narażeni są na rozwój zachowań ryzykownych. Natomiast profilaktyka wskazująca polegać będzie na wspieraniu uczniów i wychowanków u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji, o których mowa w §1 ust. 2, lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia. Są to działania mające na celu promowanie zdrowego stylu życia oraz zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z używaniem i nadużywaniem środków psychoaktywnych. W razie potrzeby zastosowane będą elementy profilaktyki uniwersalnej, selektywnej lub wskazującej w odniesieniu do młodzieży zagrożonej uzależnieniami, biorąc pod uwagę środowisko w którym żyją i przebywają. By osiągnąć zamierzone cele Programu Profilaktyki w Gimnazjum nr 16 realizowane działania nastawione będą na ogólny rozwój osobowy ucznia, naukę umiejętności interpersonalnych, aby uczeń swoją kreatywnością, zdolnościami i umiejętnościami kreował swoją przyszłość, biorąc pod uwagę swoje zdrowie i życie. W Gimnazjum nr 16 realizowane są programy profilaktyczne, które dotyczą uczniów, nauczycieli i rodziców, zajęcia fakultatywne, zajęcia wyrównawcze, koła zainteresowań, terapie dysleksji, socjoterapia, terapia pedagogiczna, odbywające się w różnych formach aby skutecznie dotrzeć do ucznia i rozwijać jego zainteresowania. Nauczyciele systematycznie doskonalą się, doskonalą swoje umiejętności w celu umiejętnego podejmowania interwencji profilaktycznych wobec uczniów zagrożonych zachowaniami ryzykownymi.

2. ZADANIA SZCZEGÓŁOWE I SOPOSOBY ICH REALIZACJI.

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	SPODZIEWANE EFEKTY	TERMIN WYKONANIA	OSOBA REALIZUJĄCA ZADANIA
PROFILAKTYKA UNIWERSALNA – wspieranie uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia, ograniczenie zachowań ryzykownych.				
1. Wspieranie uczniów z trudnościami w nauce,	1. Współpraca z PP-P Nr 3 Realizacja zadań, działań według harmonogramu kontraktu zawartego z Gimnazjum nr 16.	1. Poprawa jakości pracy szkoły, podniesienie umiejętności psychologiczno – pedagogicznych nauczycieli.	Cały rok szkolny	Poradnia PP-P Nr 3

uczniów ze specjalnymi potrzebami - pokonywanie tych trudności.	2. Badania uczniów z podejrzeniami dysleksji, dysgrafii, dysortografii odbywające się na terenie poradni.	2. Uczniowie są wcześniej zdiagnozowani otrzymują specjalistyczną pomoc.	Cały rok szkolny	Poradnia PP-P Nr 3
	3. Kierowanie uczniów przez szkołę na terapię rodzinną.	3. Uczniowie otrzymują pomoc w radzeniu sobie z osobistymi problemami.	Cały rok szkolny	Poradnia PP-P Nr 3
	4. Organizowanie treningów psychologicznych dla zespołów klasowych w zależności od problemów.	4. Uczniowie stają się bardziej zintegrowani; tworzą dobry zespół klasowy.	Cały rok szkolny	Poradnia PP-P Nr 3
	5. Organizowanie na terenie szkoły terapii dla dyslektyków z klas I, II, III.	5. Uczniowie otrzymują specjalistyczną pomoc, ćwicząc utrwalają poprawne nawyki. Mają mniej problemów z poprawnym pisaniem wg zasad ortografii.	Cały rok szkolny	Monika Brzozowska Małgorzata Gwara Katarzyna Bartczak
	6. Uczestnictwo uczniów mających problemy z nauką w zajęciach wyrównawczych.	6. Uczniowie wyrównują braki w nauce, uzyskują lepsze oceny.	Harmonogram zajęć zespołów wyrównawczych	Zespół nauczycieli realizujących zajęcia
	7. Uczestnictwo uczniów mających problemy z zachowaniem w zajęciach socjoterapeutycznych.	7. Uczniowie zdobywają nowe umiejętności interpersonalne, potrafią kontrolować swoje zachowanie.	Cały rok	Pedagog szkolny
	8. Przygotowanie przez nauczycieli kart obserwacji uczniów z dysfunkcjami zaburzeniami, jednostkami chorobowymi, które są podstawą do opracowania IPET, PDW.	8. Uczniowie objęci wsparciem i profesjonalną pomocą psychologiczną – pedagogiczną potrafią pokonywać trudności szkolne, bariery psychologiczne, odnosić sukcesy w nauce.	Wrzesień	Zespół nauczycieli

PROFILAKTYKA SELEKTYWNA – wspieranie uczniów, którzy ze względu na trudną sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.

2. Ochrona uczniów przed demoralizacją.	1. Przeprowadzenie oraz podsumowanie badań ankietowych związanych z sięganiem przez młodzież po używki.	1. Nauczyciele klas znają wyniki badań ankietowych na temat sięgania przez młodzież po używki. Wychowawcy klas potrafią zaplanować konkretne działania profilaktyczne. Rodzice zapoznani są z wynikami ankiet.	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, pedagog
	2. Przeprowadzenie zajęć	2. Uczniowie znają zagrożenia	Cały rok w każdej	Pedagog,

	<p>z zakresu profilaktyki antynikotynowej, antyalkoholowej, antynarkotykowej.</p> <p>3. Wizyty dzielnicowego – systematyczna ocena bieżącej sytuacji wychowawczej uczniów gimnazjum.</p> <p>4. Prelekcje przeprowadzone przez dzielnicowego wśród uczniów gimnazjum w zależności od zaistniałego problemu i potrzeb szkoły. „Demoralizacja nieletnich”, „Odpowiedzialność prawna nieletnich”. „Stop – przemocy”</p> <p>5. Zorganizowanie wyjścia do Ośrodka Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi w Centrum Edukacyjno – Interwencyjnym.</p> <p>6. Przeprowadzenie prelekcji na temat sięgania po dopalacze.</p> <p>7. Udział uczniów w spektaklu teatralnym: „Wspomnienia Narkomanki”</p>	<p>wynikające z picia alkoholu, palenia papierosów, zażywania narkotyków.</p> <p>3. Uczniowie, rodzice wiedzą o współpracy z policją czują się w szkole bezpiecznie.</p> <p>4. Uczniowie wiedzą jakie są konsekwencje karne wynikające z naruszenia prawa.</p> <p>5. Uczniowie znają zagrożenia wynikające z picia alkoholu, wiedzą jakie są konsekwencje prawne (procedury postępowania) w sytuacjach kiedy nieletni zatrzymany jest pod wpływem alkoholu, potrafią zachowywać się w sposób asertywny. Uczniowie wiedzą jak wygląda Izba Dziecka.</p> <p>6. Uczniowie gimnazjum znają zagrożenia i skutki wynikające z sięgania po substancje psychoaktywne jakimi są dopalacze.</p> <p>7. Uczniowie są świadomi w jaki sposób przebiega proces uzależnienia.</p>	<p>klasie</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>1 raz w trakcie całego etapu edukacyjnego</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>1 raz w trakcie całego etapu edukacyjnego</p>	<p>wychowawcy klas, specjaliści</p> <p>Policjant</p> <p>Policjant Straż Miejska</p> <p>Specjaliści z Centrum Interwencyjno-Edukacyjnego</p> <p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny, specjaliści.</p> <p>Grupa teatralna</p>
<p>3.Ograniczenie zjawisk kradzieży na terenie szkoły.</p>	<p>1. Uświadomienie uczniom niebezpieczeństwa przynoszenia drogich przedmiotów do szkoły. Zwracanie uwagi na nie pozostawianie pieniędzy w szatni i plecakach.</p> <p>2. Monitoring szkolny.</p>	<p>1. Uczniowie nie przynoszą do szkoły drogich przedmiotów i pieniędzy.</p> <p>2. Uczniowie czują się bezpiecznie na terenie szkoły.</p>	<p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny</p>	<p>Wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele, obsługa szatni</p> <p>Nauczyciel informatyki - Janusz Frej</p>

<p>4. Ochrona zdrowia uczniów i promowanie zachowań prozdrowotnych</p>	<p>1. Organizowanie pogadarek na temat chorób zakaźnych (m.in. AIDS).</p> <p>2. Przeprowadzenie z uczniami pogadarek na temat higieny osobistej i estetyki ciała.</p> <p>3. W ramach akcji „<i>Trzymaj Formę</i>” przeprowadzenie działań podjętych przez wychowawców, uczniów.</p> <p>4. Przeprowadzenie na zajęciach wychowania fizycznego ćwiczeń modelujących prawidłową postawę ciała.</p> <p>5. Przeprowadzenie zajęć profilaktycznych na temat zdrowego odżywiania dostosowanego do potrzeb psychofizycznych ucznia i jego stanu zdrowia oraz odczytywania wartości kalorycznych.</p> <p>6. Realizacja programów profilaktycznych „<i>Trzymaj Formę</i>”, „<i>Żyj smacznie i zdrowo</i>”, „<i>Smak Życia</i>”(dopalacze).</p>	<p>1. Uczniowie znają sposoby przenoszenia się chorób zakaźnych i potrafią się przed nimi chronić.</p> <p>2. Uczniowie dbają o higienę osobistą.</p> <p>3. Uczniowie, potrafią kreatywnie przygotować stworzyć plan działań związany z akcją.</p> <p>4. Uczniowie wiedzą jak utrzymywać prawidłową postawę ciała, znają odpowiednie ćwiczenia.</p> <p>5. Uczniowie znają zasady zdrowego odżywiania, potrafią odczytywać wartości kaloryczne, stworzyć prawidłowy jadłospis, obliczyć swój wskaźnik BMI.</p> <p>6. Uczniowie uzyskują, poszerzają wiedzę na temat zdrowego stylu życia. Wiedzą jakie są konsekwencje dla zdrowia wynikające z zażywania dopalaczy (akcje, warsztaty, happeningi).</p>	<p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Kwiecień</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Kwiecień/Maj</p> <p>Cały rok szkolny</p>	<p>Pedagog, wychowawcy klas</p> <p>Wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele</p> <p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny, wychowawca świetlicy, bibliotekarz</p> <p>Nauczyciele wychowania fizycznego</p> <p>Wychowawcy klas, pedagog</p> <p>Wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele pedagog szkolny</p>
<p>5. Tworzenie szkoły jako środowiska bezpiecznego dla uczniów.</p>	<p>1. Diagnoza środowiska gimnazjalnego pod kątem zachowań agresywnych. Podjęcie stosownych działań (ankietowanie szkoły).</p> <p>2. Prowadzenie dyżurów przez nauczycieli celem kontrolowania i utrzymania bezpieczeństwa w szkole.</p>	<p>1. Nauczyciele znają uczniów prezentujących zachowania agresywne. Znają miejsca najbardziej niebezpieczne na terenie szkoły. Potrafią przeciwdziałać przemocy wśród uczniów. Rodzice są zapoznani z wynikami ankiet.</p> <p>2. W czasie przerw nie dochodzi do aktów agresji.</p>	<p>2 razy w roku szkolnym</p> <p>Cały rok szkolny</p>	<p>Wychowawcy klas, pedagog, zespół ds. pomiaru jakości</p> <p>Dyrektor, wicedyrektor</p>

	<p>3. Sprowadzanie uczniów do szatni po skończonych zajęciach.</p> <p>4. Pełnienie dyżurów uczniowskich podczas przerw.</p> <p>5. Przeprowadzenie zajęć warsztatowych na temat radzenia sobie z własną i cudzą agresją.</p> <p>6. Prowadzenie profilaktyki dotyczącej „Bezpieczeństwa podczas wakacji” (bezpieczeństwo nad wodą), „Udzielanie pierwszej pomocy”.</p> <p>7. Prowadzenie zajęć z zakresu wychowania komunikacyjnego.</p>	<p>3. Uczniowie bezpiecznie sprowadzani są do szatni, zachowują się kulturalnie.</p> <p>4. Uczniowie potrafią reagować na niewłaściwe zachowania kolegów.</p> <p>5. Uczniowie potrafią kontrolować swoje zachowanie i odpowiednio zareagować na agresję innych.</p> <p>6. Uczniowie wiedzą jak zachować się bezpiecznie nad wodą, potrafią udzielić pierwszej pomocy.</p> <p>7. Uczniowie bezpiecznie poruszają się po drogach.</p>	<p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Maj/Czerwiec</p> <p>II semestr</p>	<p>Wszyscy nauczyciele</p> <p>Uczniowie dyżurujący klas III</p> <p>Pedagog, specjaliści</p> <p>Wychowawcy klas</p> <p>Nauczyciel techniki</p>
<p>6. Wspomaganie rozwoju osobowego ucznia.</p>	<p>1. Przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasach I.</p> <p>2. Przeprowadzenie zajęć na temat poznawania swojej osobowości.</p> <p>3. Pogadanki na <i>GDDW</i> przeprowadzone na temat tradycji rodzinnych, wzmacniania więzi w rodzinie.</p> <p>4. Przeprowadzenie zajęć na temat barier komunikacyjnych, aktywnego słuchania i komunikacji niewerbalnej.</p> <p>5. Przeprowadzenie zajęć o tematyce „Asertywność”.</p>	<p>1. Uczniowie klas pierwszych stają się bardziej zintegrowani. Nabywają nowych umiejętności interpersonalnych. Znają zasady funkcjonowania w grupie, potrafią razem współpracować, tworzą zgrany zespół.</p> <p>2. Uczniowie poznają siebie, swoje predyspozycje. Wiedzą jak wykorzystać te cechy w życiu.</p> <p>3. Uczniowie znają tradycje rodzinne, mają silną więź z rodzicami.</p> <p>4. Uczniowie znają bariery komunikacyjne, znają techniki aktywnego słuchania. Potrafią budować poprawne relacje podczas rozmowy.</p> <p>5. Uczniowie potrafią zachowywać się asertywnie. Mają szacunek do poglądów</p>	<p>1 raz w miesiącu w każdej klasie pierwszej.</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny</p> <p>Cały rok szkolny</p>	<p>Pedagog</p> <p>Pedagog</p> <p>Wychowawcy klas</p> <p>Wychowawcy klas, pedagog</p> <p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny</p>

		innych, potrafią bronić się też przed naciskami grupy rówieśniczej i skutecznie odmawiać.		
	6. Przeprowadzenie zajęć na temat sposobów rozwiązywania konfliktów w klasie i grupie rówieśniczej.	6. Uczniowie pokojowo potrafią rozwiązywać konflikty osobiste, w klasie i grupie rówieśniczej.	Cały rok szkolny	Pedagog, wychowawcy klas
	7. Przeprowadzenie zajęć o tematyce „Prawa dziecka, ucznia – obowiązki dziecka ucznia”.	7. Uczniowie znają swoje prawa i obowiązki.	1 raz w roku szkolnym - oddziałów I	Pedagog szkolny
	8. Rozbudzenie zainteresowania nauką szkolną poprzez prowadzenie lekcji metodami aktywizującymi.	8. Uczniowie zainteresowani są nauką, aktywnie uczestniczą w zajęciach (interaktywne wykłady, warsztaty, projekty).	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele
	9. Przeprowadzenie konkursu klasowego „ <i>Umiem kulturalnie zachować się w każdej sytuacji</i> ”.	9. Uczniowie znają normy postępowania w określonych sytuacjach, potrafią je zastosować w życiu codziennym	1 raz w roku szkolnym dla oddziału I	Katarzyna Bartzak, Małgorzata Gwara, Monika Brzozowska
	10. Zachęcanie do pomocy osobom słabym, biedniejszym – udziału w zbiórkach pieniędzy, żywności, zabawek (działalność szkolnego koła PCK).	10. Uczniowie stają się wrażliwi na krzywdę innych ludzi, potrafią sami zainicjować konkretne działania. Bezinteresownie pomagać potrzebującym.	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele
	11. Organizowanie spotkań z ciekawymi wybitnymi osobowościami ze środowiska lokalnego i nie tylko.	11. Kontakt z wybitnymi ludźmi staje się dla uczniów motywacją do ciężkiej pracy, poświęcenia i stawiania konkretnych celów.	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, pedagog
	12. Prowadzenie orientacji zawodowej przez pracowników Centrum Informacji Zawodowej Warsztaty przeprowadzone we wszystkich oddziałach klasowych.	12. Uczniowie znają swoje możliwości, predyspozycje osobowościowe. Potrafią dokonać trafnego wyboru szkoły ponadgimnazjalnej.	Cały rok szkolny	Pracownicy CIZ, wychowawcy klas

	13. Preorientacja zawodowa prowadzona przez pracowników MCI (Mobilne Centrum Informacji).	13. Uczniowie znają sytuację na rynku pracy. Wiedzą jakie zawody są najbardziej popularne.	1 raz w roku szkolnym marzec	Pracownicy MCI
	14. Konsultacje indywidualne dla rodziców i uczniów (badanie predyspozycji zawodowych).	14. Uczniowie i rodzice uzyskują wiedzę na temat szkół ponadgimnazjalnych, zasad rekrutacji, mogą osobiście umówić się na badania.	Cały rok szkolny	Pracownicy CIZ – u
PROFILAKTYKA WSKAZUJĄCA – wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających i substancji psychoaktywnych, substancji psychotropowych, środków zastępczych.				
7. Działania Interwencyjne (procedury postępowania)	1. Współpraca z rodzicami, nauczycielami, w związku z pojawiającym się prawdopodobieństwem występowania zachowań ryzykownych u ucznia.	1. Profesjonalna pomoc psychologiczno – pedagogiczna i wsparcie jakim otoczony jest uczeń i jego rodzina w sytuacjach zachowań ryzykownych. Rodzice i uczeń wiedzą gdzie szukać pomocy. Podejmują systematyczną współpracę ze specjalistami.	Cały rok szkolny	Pedagog szkolny, Wychowawca oddziału, Specjaliści z PP – P nr 3

Dyrektor Gimnazjum nr 16
mgr Jarosław Nurek

Rada rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną uchwaliła Program Profilaktyki Gimnazjum nr 16 im. Bolesława Chrobrego w Częstochowie - w dniu 08.09.2016 r.